

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
และประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

เทศบาลนครปากเกร็ด
Pakkret Municipality

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไข ปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืนซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กร ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบอันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

เทศบาลนครปากเกร็ด จึงได้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร เพื่อใช้เป็น หลักประกันประการหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาจะเกิดขึ้นน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่ น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้า ไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ

ฝ่ายนิติการ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครปากเกร็ด จึงได้รวบรวมผลการประเมินความเสี่ยง ของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ของเทศบาลนครปากเกร็ด เพื่อให้ส่วนราชการและผู้สนใจในการสร้างความเข้าใจในการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต สามารถนำมาตรการในการพัฒนาระบบ กลไก หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยง ของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบไปใช้เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มี ประสิทธิภาพต่อไป

ส่วนที่ ๑

บทนำ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กร โดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคลหรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยที่มีต่อการขยายตัวของ การทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้มากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล ทั้งในส่วนของประชาชน ข้าราชการประจำ และนักการเมืองท้องถิ่น
๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม
๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ
๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจบารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็น ได้ดังนี้

๑. **โอกาส** แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต
๒. **สิ่งจูงใจ** เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุผลนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรม การทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส ปัจจุบันเป็นที่ทราบดีว่าการทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔. การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงการพื้นฐานภาครัฐ

๕. การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๖. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการปลูกฝังเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนซื้อเป็นเชื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ส่วนที่ ๒

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

๑. กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ

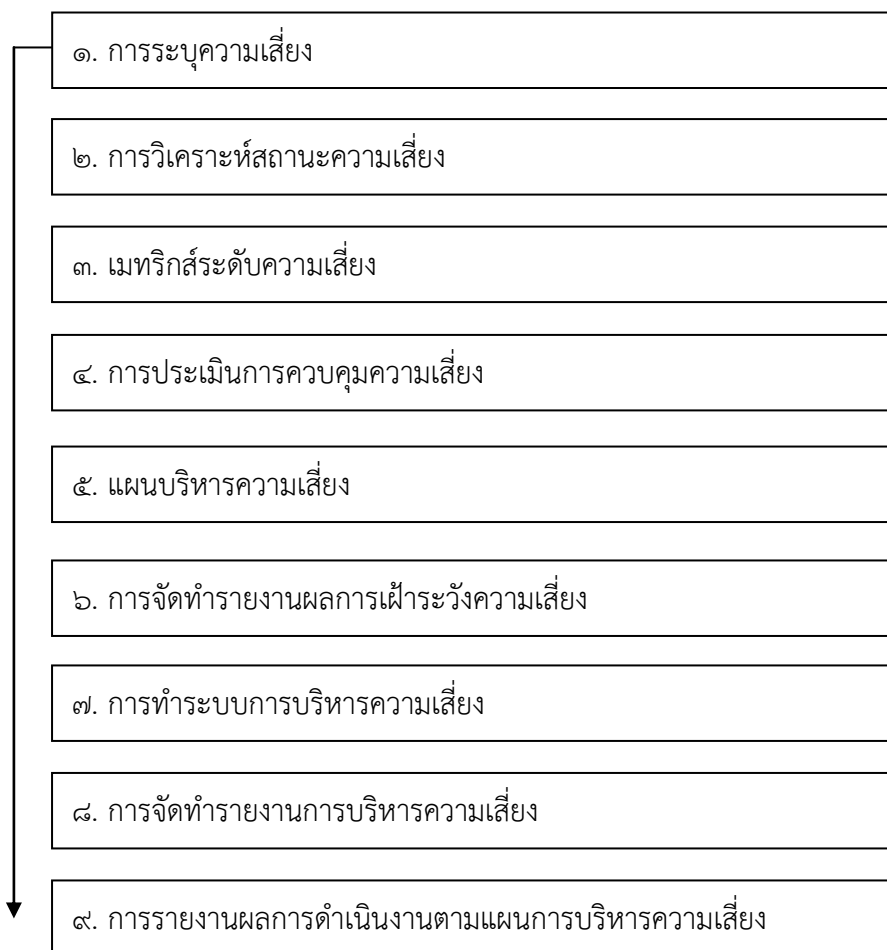
๑.๑ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

๑.๒ Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๑.๓ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่น่าไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้ ได้อีก

๑.๔ Forecastion : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดอาจจะเกิดขึ้นและป้องกัน ป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

๒. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

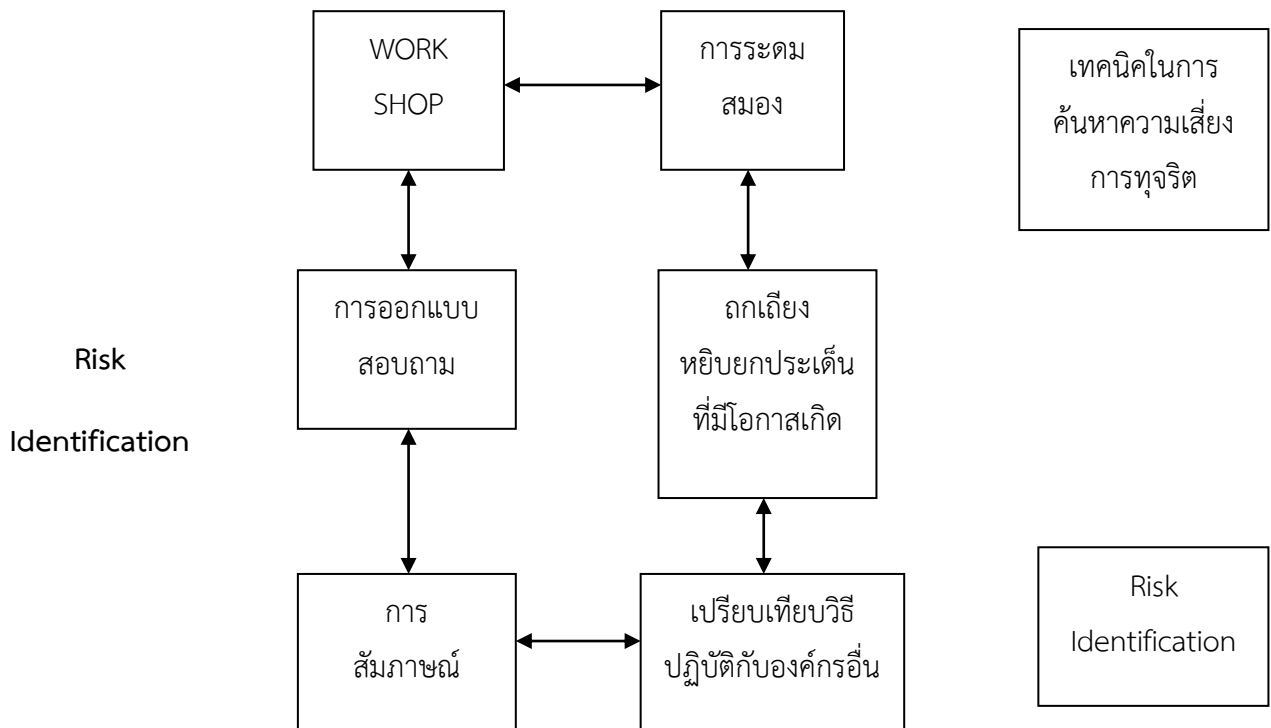

ขั้นเตรียมการ : ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องทำการคัดเลือกงานหรือกระบวนการ จากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ในกรณีนี้ได้จำแนกขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตไว้ ๓ ด้าน ดังนี้ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐเมื่อคัดเลือกแล้ว ให้ทำการคัดเลือกกระบวนการของประเภทด้านนั้น ๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทาง หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงลงมือทำตามขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

การระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ระบุความเสี่ยง นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบ

ความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นไปได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามี โอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/ พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ตารางที่ ๑ ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต กระบวนการขอ อนุญาตก่อสร้าง ตัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร		<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตในการขออนุญาตก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคาร - เจ้าหน้าที่อาจรับงานจ้างเขียนแบบแปลนและตรวจสอบเอง แม้ว่าหน่วยงานจะมีแบบมาตรฐานอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนแล้วก็ตาม - การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณา ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม อาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง (บางราย) ที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ - การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ - การดำเนินการยื่นขออนุญาตอาจเป็นช่องทางให้เกิดการเสนอหรือเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์เพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
๒. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการนำเครื่องจักรกลของราชการไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต กระบวนการเก็บขนเศษวัสดุ		- การนำยานพาหนะหรือเครื่องจักรกลขนาดใหญ่ของราชการไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา
๓. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ได้สะพานพระราม ๔ กระบวนการเก็บค่าธรรมเนียมรถเข้า-ออก		- นำส่งใบเสร็จไม่ครบตามจำนวนที่เบิก
๔. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเอกสารแบบคำร้องขอรับความช่วยเหลือ ผู้ประสบอุทกภัยในช่วงฤดูฝน กระบวนการตรวจสอบเอกสารและบันทึกข้อมูลลงระบบ		- การตรวจสอบเอกสารและบันทึกข้อมูลอาจเกิดความผิดพลาดไม่ตรงกับข้อเท็จจริง - กระบวนการปฏิบัติงานอาจมีช่องทางการเอื้อผลประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง เครือญาติ หรือคนใกล้ชิด
๕. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการโอน/ย้ายพนักงานเทศบาล กระบวนการสรรหาและเลือกสรร		- เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ยื่นความประสงค์ขอโอน/ย้าย
๖. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม กระบวนการพัฒนาบุคลากร		- เจ้าหน้าที่อาจเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ที่กำหนด

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
๗. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการขอเลื่อน/ปรับระดับตำแหน่งให้สูงขึ้น กระบวนการสิทธิและสวัสดิการ		- เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้ขอรับการประเมินเลื่อน/ปรับระดับตำแหน่งให้สูงขึ้น
๘. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายงบประมาณ กระบวนการอุดหนุนค่าอาหารกลางวัน สำหรับสถานศึกษาสังกัดอื่น (สพฐ.)		- สถานศึกษาสังกัดอื่นที่รับเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวันอาจไม่นำส่งจำนวนนักเรียนตามจริง - สถานศึกษาสังกัดอื่นที่รับเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวันอาจขอเบิกงบประมาณจากจำนวนนักเรียนที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน กรณีที่จำนวนนักเรียนลดลง

ให้นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด หรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานการณ์ความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร		√		
๒	การนำเครื่องจักรกลของราชการไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต		√		
๓	การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ได้สะพานพระราม ๔		√		
๔	การตรวจสอบเอกสารแบบคำร้องขอรับความช่วยเหลือ ผู้ประสบอุทกภัยในช่วงฤดูฝน	√			
๕	การโอน/ย้ายพนักงานเทศบาล	√			
๖	การเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	√			
๗	การขอเลื่อน/ปรับระดับตำแหน่งให้สูงขึ้น	√			
๘	การเบิกจ่ายงบประมาณในการอุดหนุนค่าอาหารกลางวันสำหรับสถานศึกษาสังกัดอื่น (สพฐ.)		√		

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix) คือการกำหนดค่าคะแนนความเสี่ยงของปัจจัยความเสี่ยงตามตาราง ตาราง ๒ ตามระดับคะแนนความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คุณกับระดับความรุนแรงของผลกระทบ ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตสูง

ระดับ ๒ หมายถึง เป็นขั้นตอนหลักของกระบวนการ และมีความเสี่ยงในการทุจริตที่ไม่สูงมาก

ระดับ ๑ หมายถึง เป็นขั้นตอนรองของกระบวนการ

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/ พันธมิตร/ เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับที่รุนแรง

ระดับ ๒ หมายถึง มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้มีส่วนได้เสีย/หน่วยงานกำกับดูแล/ พันธมิตร/ เครือข่าย/ทางการเงิน ในระดับไม่รุนแรง

ระดับ ๑ หมายถึง มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน/การเรียนรู้/องค์ความรู้

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง (ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง) (Risk level matrix)

โอกาส/ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับความจำเป็น การเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง)
๑. การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร	๒	๑	๒
๒. การนำเครื่องจักรกลของราชการไปใช้โดย ไม่ได้รับอนุญาต	๒	๑	๒
๓. การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ใต้ สะพานพระราม ๔	๒	๑	๒
๔. การตรวจสอบเอกสารแบบคำร้องขอรับ ความช่วยเหลือ ผู้ประสบอุทกภัยในช่วงฤดูฝน	๑	๑	๑
๕. การโอน/ย้ายพนักงานเทศบาล	๑	๑	๑
๖. การเบิกค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	๑	๑	๑
๗. การขอเลื่อน/ปรับระดับตำแหน่งให้สูงขึ้น	๑	๑	๑
๘. การเบิกจ่ายงบประมาณในการอุดหนุน ค่าอาหารกลางวันสำหรับสถานศึกษาสังกัดอื่น (สพฐ.)	๒	๑	๒

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินควบคุมความเสี่ยง (Risk - Control Matrix Assesment)

ขั้นตอนที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร
ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร
แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/
ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตาราง ๔ แสดงการประเมินควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยง การทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ความเสี่ยง ระดับต่ำ	ความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ความเสี่ยง ระดับสูง
<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตในการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือ เคลื่อนย้ายอาคาร - เจ้าหน้าที่อาจรับงานจ้างเขียนแบบแปลนและตรวจสอบเอง แม้ว่าหน่วยงานจะมีแบบมาตรฐานอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนแล้วก็ตาม - การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณา ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง (บางราย) ที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ - การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ - การดำเนินการยื่นขออนุญาตอาจเป็นช่องทางให้เกิดการเสนอหรือเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์เพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต 	ดี		✓	
<ul style="list-style-type: none"> - การนำยานพาหนะหรือเครื่องจักรกลขนาดใหญ่ของราชการไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา 	ดี		✓	

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยง การทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ความเสี่ยง ระดับต่ำ	ความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ความเสี่ยง ระดับสูง
- นำส่งใบเสร็จไม่ครบตามจำนวนที่ เบิก	ดี		✓	
- การตรวจสอบเอกสารและบันทึก ข้อมูลอาจเกิดความผิดพลาดไม่ตรง กับข้อเท็จจริง - กระบวนการปฏิบัติงานอาจมี ช่องทางการเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ พวกพ้องเครือญาติ หรือคนใกล้ชิด	ดี	✓		
- เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์ จากผู้ยื่นความประสงค์ขอโอน/ย้าย	ดี	✓		
- เจ้าหน้าที่อาจเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายใน การฝึกอบรมไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ที่กำหนด	ดี	✓		
- เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์ ตอบแทนจากผู้ขอรับการประเมิน เลื่อน/ปรับระดับตำแหน่งให้สูงขึ้น	ดี	✓		
- สถานศึกษาสังกัดอื่นที่รับเงิน อุดหนุนค่าอาหารกลางวันอาจไม่ นำส่งจำนวนนักเรียนตามจริง - สถานศึกษาสังกัดอื่นที่รับเงิน อุดหนุนค่าอาหารกลางวันอาจขอเบิก งบประมาณจากจำนวนนักเรียนที่ไม่ ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน กรณี ที่จำนวนนักเรียนลดลง	ดี		✓	

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk Control Matrix Assessment ในขั้นตอนที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยงระดับสูง หรือค่าความเสี่ยง ระดับ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ หรือ ๘ หรือ ๙ โดยเฉพาะช่องสูง ๙ ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรก

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตดังกล่าว พบว่า ค่าประเมินความเสี่ยงการทุจริตอยู่ใน ระดับ ๒-๔ หรืออยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำ-ค่อนข้างต่ำ คุณภาพการจัดการอยู่ในระดับ ดี-พอใช้ การบริหารจัดการความเสี่ยง จะอยู่ในระดับเฝ้าระวัง และทำกิจกรรมบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

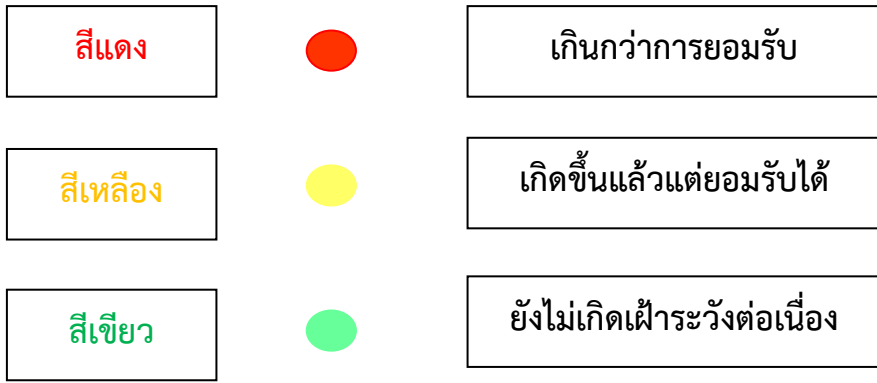
ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	แดง
- เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์จากผู้ขออนุญาตในการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคาร - เจ้าหน้าที่อาจรับงานจ้างเขียนแบบแปลน และตรวจสอบเอง แม้ว่าหน่วยงานจะมีแบบมาตรฐานอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนแล้วก็ตาม - การใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมอาจมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง (บางราย) ที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ - การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาตไม่ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ - การดำเนินการยื่นขออนุญาตอาจเป็นช่องทางให้เกิดการเสนอหรือเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์เพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต		√	

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	แดง
- การนำยานพาหนะหรือเครื่องจักรกลขนาดใหญ่ของราชการไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา	✓		
- นำส่งใบเสร็จไม่ครบตามจำนวนที่เบิก	✓		
- การตรวจสอบเอกสารและบันทึกข้อมูลอาจเกิดความผิดพลาดไม่ตรงกับข้อเท็จจริง - กระบวนการปฏิบัติงานอาจมีช่องทางการเอื้อผลประโยชน์ให้แก่พวกพ้องเครือญาติ หรือคนใกล้ชิด	✓		
- เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ยื่นความประสงค์ขอโอน/ย้าย	✓		
- เจ้าหน้าที่อาจเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ที่กำหนด	✓		
- เจ้าหน้าที่อาจเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้ขอรับการประเมินเลื่อน/ปรับระดับตำแหน่งให้สูงขึ้น	✓		
- สถานศึกษาสังกัดอื่นที่รับเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวันอาจไม่นำส่งจำนวนนักเรียนตามจริง - สถานศึกษาสังกัดอื่นที่รับเงินอุดหนุนค่าอาหารกลางวันอาจขอเบิกงบประมาณจากจำนวนนักเรียนที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงในปัจจุบัน กรณีที่จำนวนนักเรียนลดลง	✓		

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันที่ตามมาตรการนโยบาย โครงการ กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลงค่าความเสี่ยงรวมไม่เกินระดับ ๖

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ นโยบาย โครงการ กิจกรรม เพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ค่าความเสี่ยงรวมเกินระดับ ๖

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๗ , ๘ และ ๙ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกินกว่าการยอมรับ ควรมีแผนงาน มาตรการ กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยงเพิ่มเติม

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๔ , ๕ และ ๖ ความเสี่ยงอยู่ในระดับเกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ค่าระดับความเสี่ยงรวม = ๑ , ๒ และ ๓ ค่าความเสี่ยงรวมอยู่ในระดับยังไม่เกิด ควรเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ตารางที่ ๗ แนวทางบริหารจัดการความเสี่ยงการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของ เทศบาลนครปากเกร็ด

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมินความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต กระบวนการขอ อนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอนอาคาร	๒	๑. จัดทำคู่มือ หลักเกณฑ์มาตรการการตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตและการใช้ดุลพินิจให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒. กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาตรวจสอบให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ๓. กำหนดแนวทางและมาตรการในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมความโปร่งใส ถูกต้อง ตรวจสอบได้ ๔. กำหนดลำดับขั้นตอนและแนวทางในการนำเรื่องเสนอผู้บังคับบัญชา ในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมิน ความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการ ความเสี่ยง
๒. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการนำ เครื่องจักรกลของราชการไปใช้โดยไม่ได้รับ อนุญาต กระบวนการเก็บเงิน เศษวัสดุ	๒	<p>๑. จัดทำคำสั่งมอบหมายเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบยานพาหนะและเครื่องจักรกล อย่างชัดเจน</p> <p>๒. ประชาสัมพันธ์ประชาชนให้ยื่นคำร้อง ขอรับบริการเก็บเงิน เศษวัสดุในช่องทางต่างๆ ของเทศบาลนครปากเกร็ด และแจ้งอัตรา ค่าธรรมเนียม</p> <p>๓. เจ้าหน้าที่นำเสนอผู้บริหารอนุมัติก่อนการ นำยานพาหนะหรือเครื่องจักรออกใช้งาน</p> <p>๔. รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมภาพถ่าย ทุกครั้ง</p>
๓. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการ ควบคุมการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจอดยานยนต์ ใต้สะพานพระราม ๔ กระบวนการเก็บ ค่าธรรมเนียมรถเข้า-ออก	๒	เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบหรือเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม การเบิกจ่ายใบเสร็จต้องตรวจสอบให้ละเอียด รอบคอบเมื่อมีการนำส่งคืนใบเสร็จให้ ครบถ้วนตามจำนวนที่เบิกไป
๔. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการ ตรวจสอบเอกสารแบบคำร้องขอรับความ ช่วยเหลือ ผู้ประสบอุทกภัยในช่วงฤดูฝน กระบวนการตรวจสอบเอกสารและบันทึก ข้อมูลลงระบบ	๑	<p>๑. เจ้าหน้าที่ลงสำรวจพื้นที่ตรวจสอบ ข้อเท็จจริงเพื่อใช้เป็นข้อมูลหลักฐาน ประกอบการพิจารณาอย่างรัดกุมและถูกต้อง</p> <p>๒. ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบข้อ กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด โดยยึด หลักคุณธรรมความโปร่งใส ไม่เอื้อประโยชน์ ให้ตนเองพวกพ้อง เครือญาติและค่านิ่งถึง จรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ และกำหนด เป็นมาตรการในการนำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อ พิจารณา</p>
๕. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการ โอน/ย้ายพนักงานเทศบาล กระบวนการสรร หาและเลือกสรร	๑	<p>๑. ผู้บริหารมีนโยบายป้องกันการเรียกรับ ผลประโยชน์จากผู้ขอโอน/ย้าย</p> <p>๒. ใช้กระบวนการสัมภาษณ์โดยผู้บริหาร เทศบาล และหัวหน้าส่วนราชการในการ คัดเลือกผู้โอน/ย้าย</p>

ระบุความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต	ค่าประเมิน ความเสี่ยงรวม	แนวทาง/กิจกรรมบริหารจัดการ ความเสี่ยง
๖. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการเบิก ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม งบประมาณพัฒนา บุคลากร	๑	ผู้บริหารกองการเจ้าหน้าที่ กำชับ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติให้ดำเนินการเบิกจ่าย ให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโดย คำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสม ประหยัด
๗. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการขอ เลื่อน/ปรับระดับตำแหน่งให้สูงขึ้น งบ สิทธิและสวัสดิการ	๑	ผู้บริหารเทศบาลและผู้บริหารกองการ เจ้าหน้าที่ควบคุม/กำกับดูแล การขอรับ การประเมินเลื่อน/ปรับตำแหน่งให้เป็นไป ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องและกำชับให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามมาตรฐานทาง จริยธรรมของเทศบาลนครปากเกร็ด
๘. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่าย งบประมาณ งบพัฒนา งบอุดหนุนค่าอาหาร กลางวันสำหรับสถานศึกษาสังกัดอื่น (สพฐ.)	๒	๑. วางแนวทางการจัดส่งจำนวนนักเรียน เพื่อขอรับงบประมาณ โดยให้สถานศึกษา จัดส่งแบบสรุปจำนวนนักเรียน พร้อม รายชื่อนักเรียนทุกระดับชั้น และให้ ผู้อำนวยการสถานศึกษาลงนามรับรอง ๒. กำหนดให้การขอเบิกเงินงบประมาณ ของสถานศึกษาที่รับเงินอุดหนุนอาหาร กลางวันใช้จำนวนนักเรียนที่ตรงกับ ปัจจุบันโดยตรวจสอบกับจำนวนนักเรียน ในระบบที่สถานศึกษาได้นำส่งในการขอ งบประมาณปีถัดไป

ลงชื่อ

(นายวิชัย บรรดาศักดิ์)

นายกเทศมนตรีนครปากเกร็ด

เทศบาลนครปากเกร็ด

๑ หมู่ ๕ ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลปากเกร็ด
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

